

CARTEA II.

De la asșediarea Bulgarilor în țerrile de la Dunăria pîno la Crumă domnulă acestoră țerrî, pre timpulă lui Carlū cellū mare imperatoriulu appusului.

I.

Venirea Bulgarilor.

Incă pre timpulă lui Eracliū, Bulgariī suptū ducele lorū Cubratū formasseră o domnă însemnată la Dunū. Acestū domnitoriū allū Bulgarilorū murî la anulū R. 1419 (p. Chr. 666) și lăssă cincî fiī: pre Butaia, Contragū, Asparucū, Reanū, și Alzecū, suātuindu-ī părintesce se nu se despartă, ci se ședă și se domnescă împreună. Inse abia închisese betrâmulū ochiī, și fiī începură a se desbină. Numai Butaia remase în loculū, unde a repăusatū tatălū lorū, Contragū trecū Donulū în Asia, ceilalți trei plecară cōtră appusū, Asparucū se stabilî între Dunastru și între Dunăria (în Dacia orientale), Reanu trecū în Pannonia și se suppose Avarilorū, Alzecu înaintă pîno în Italia unde se suppose Longobardilorū. In anulū R. 1433 (p. Chr. 680) Bulgariī din Honglon (ținutulū dintre Prutū, Dunăria și marea négră) trecū Dunăria suptū conducerea lui Asparucū, și coprindū amîndoue Moesiele. De aci înainte se rumpe totū comerciulū Românilorū din amîndoue Daciele cu imperiulū bizantinū; acesta și încetédiă de a mai fi imperiū romanū. Toți Româniī câți mai vorbescū limba părințilorū nu mai sunt suptū sceptrulū Con-

stantinopolitană, ci suptă potestatea barbarilor, cei din dreapta Dunării și din Dacia inferioare suptă a Bulgarilor, cei din Dacia superioare suptă a Avarilor pîno la anul R. 1550 (p. Chr. 797), cându acestia se bată de cōtră Carlă cellă mare, și se retragă la muntele Caucasului pentru totă dé-una. — Bulgarii se întindă preste țerrile din dreapta Dunării, apoi trecă muntele Emului și pradă Tracia; imperatoriul Constantină se vede constrînsă a cumperă de la dînșii pacea cu bană. Dară în anul R. 1436 (p. Chr. 683) móre Asparucă ducele loră. Bulgarii allegă în locul lui pre Terbelliă. Constantină IV Pogonată încă móre la anul R. 1438 (p. Chr. 685) și lassă de successoriă pre fiiă-seu Justiniană II, în etate de 16 anni.

II.

Justinianu II, imperatoriu.

După ce se suă pre tronă Justiniană II, îndată începă a face preparative în contra Bulgarilor, și în anul R. 1440 (p. Chr. 687) concentră armata sa în Tracia, și trămise căllărima cōtră Tessalonica spre a bate pre Selovaniă ceă veniă cu Bulgarii; în scurtă timpă și fōră multă versare de sânge subjugă pre acesti barbari, și formă dintr'înșii 30,000 de militari, pre cari îi trămise apoi încontra Arabilor ce infestă țerrile de la resărită; érá ellă însuși purcesse încontra Bulgarilor și i respinse preste muntele Emului, dară apoi cându eră se se întórcă la Constantinopoli, îi essiră Bulgarii în calle în strîmtorile E-

mului. și lă bătură fôrte reu, așîa încâtă cei mai mulți militari sau cădură ucciși sau scăpară plăgiți, imperatoriulă însuși abiă se mântui cu fuga. Acéstă întemplantare nu desânimă pre junele Justiniană, ellă continuă planulă seu de a face resbellă și Arabiloră, dară neci acesta nu avă resultată favorabile pentru dînsulă, armata imperiale fu învinsă, Arabii coprinseră Cartaginea și demoliră fortificațiunile ei, a. R. 1444 (p. Chr. 691).

Justiniană II nu fu mai fericită a casă de cătă în resbellă, ellă numisse questoriă pre Teodotă, și edile pre Stefană, favoriții sei, cari se purtară cu atăta crudelitate în funcțiunile loră, în cătă desceptară urra generale în poporă și în senată. Deci senatulă adjutată de poporă decretă destituirea lui Justiniană II, și numi imperatoriă pre Leontiă; care îndată ucise pre Teodotă și pre Stefană, érá lui Justiniană îi tăiă nasulă (de unde i remase numele de Rinotmetă), și lă essiliă la Chersone (sau Crimeria), a. R. 1448 (p. Chr. 695).

Leontiă bătă pre Arabi. și recuperă Cartaginea dară nu o pută finé ună annă de dille, și o perdă éráși. Prin acéstă și perdă și creditulă la armată, care se revoltă și redică imperatoriă pre Tiberiă III, a. R. 1451 (p. Chr. 698). Tiberiă III tăiă nasulă lui Leontiă și lă închise în monasteriulă sântului Delmatiă; încontra Arabiloră fu mai fericită decâtă predecesoriă sei, că-cî prin frate seu Eracliă cureți Suria pîno la Samosata, și tăiă la 200,000 de Arabi.

III.

Justinianu II în essiliu.

Justinianu II petrecu în essiliu ęece anni de ęille, pururę ocupatü cu idęa de a ęi recuperå tronulü. Chersonięii înętellegędü de acęsta, se consultarå între sene sau se lü uccidå sau se lü tråmittå viü la Constantinopoli. Justinianu II descoperi planurile lorü, ęi fugi la Dara, cetate a Cazarilorü, unde fu primitü cu mare onore de caganulü care cunoscea starea ęi sörtea lui. Justinianu II se cåşatori cu Teodora fia caganului, ęi se asşediå cu dinsa în Fanagoria. Tiberiu III auđindü de acęsta, ęi temędu-se ca nu cumva Justinianu II se vinå cu adjutoriü stråinü se i råpęcå domnia, tråmise la caganulü ęi i promise multe ęi mari donuri, decå i va då pre Justinianu în mânile selle, sau i va tråmitte capulü. Barbarulü se plecå la acęstå cerere tirånnęcå, ęi tråmise sicari la Justinianu II suptü pretestü de a lü apperå ca se nu i se întimple ver-unü periclu, ęrå guvernåtoriulü locului acestuia commåndå ca se fiå cu luare aminte, ęi cåndu-i va da ordine, se uccidå pre Justinianu II. Teodora descoperi planulü acesta de la unü servü allü caganului, ęi lü spuse barbatui ei. Atuncı Justinianu II învitå la sene pre guvernatoriü, suptü pretestü de a avę a vorbi cu dinsulü despre nesce lucruri secrete, ęi puse de lü sugrumarå, ęra pre Teodora o tråmise în Cazaria, ęi ellü se sui într'o nave la Simbolü. De acollo tråmise de chiåmarå pre Stefanü, pre Teofilü ęi pre alęi cunoscuęi ai sei din Chersone, ęi cu dınşii împreunå plecå spre gura Du-

nării. Pre mare se redicâ o fortună grea, încâtă toți navigatorii începură a despera despre mântuirea sa; unul dintre dînșii se adressâ cōtră Justinianū II și lū îndemnâ se se rōge lui ȕeu, și se promittă că dēcā se vorū mântui de fortună și ellū și va cāstigă ȕrāși tronulū, nu și va resbunā asupra inimicilorū sei. Atunci Justinianū II înfuriatū ȕisse: De voiū iertā pre unulū dintre dînșii, în loculū acesta se me înnece ȕeu! Fortuna se allinā și ei venirā la gura Dunării. De acollo Justinianū II trāmise pre Stefanū la Terbelliū domnitoriulū Bulgarilorū se cērā de la dînsulū adjutoriū, pentru ca se și pōtā recuperā tronulū pārintescū, promițindu-i donuri însemnate și alte beneficiē. Terbelliū primi cu bucuriā invitarea lui Justinianū II, și strîngendū armatā în a. R. 1458 (p. Chr. 705) puresse împreună cu dînsulū asupra Constantinopoliī. Dupā ce adjunse accollo, asșediā castrele dinaintea Carsiuli, și trāmise nunții în cetate cu provocarea ca se se suppunā imperātoriulū cellui legitimū. Constantinopolitaniī respunserā bătēndu-și jocū de dînsulū; înse Justinianū II întrā prin apeductū și luā cetatea, apoi prinse pre Leonțiū și pre Tiberiū, rivalū sei, și i uccise în miȕiloculū circului, ȕrā patriarhului Callnicū i scōsse ochiī și lū trāmise în essiliū. Lui Terbelliū dede multe și mari donuri, îllū numi cesare, și lū dimise în țerra sa, a. R. 1458 (p. Chr. 705).

IV.

Justinianu II éراسi imperatoriu.

După ce Justinianu II (Rinotmetu) se asșediă de a două óră pre tronul imperial, currîndu-și uită de binefacerea lui Terbelliu, strînse armata în Tracia, și la anul R. 1461 (p. Chr. 708) împressurâ Odesul de pre mare și de pre uscatu. Cându călărimease află respândită pentru provisionare prin locurile circumvecine, Bulgarii se răpeșiră asupra ei, și o măcellăriră în modul cellu mai cumplitu. Justinianu II abiă scăpă la Anchialu cu pușini militari. Bulgarii împressurară Anchialulu, și nevoindu a perde ómeni îndeșertu determinară se lă constrîngă prin fóme. Justinianu II sîmșindu acesta, tăiă vinele callului seu, și commandă la toș se facă așia, apoi asșediă macinele bellice pre muri cetății, ca și cum ar voi se o appere pîno la cea din urmă picătură de sânge; înse nóptea se sui într'o navicea, și fugi la Constantinopuli. După acéstă interprindere nefericită, Justinianu II fu constrînsu se plătescă tributulu lui Terbelliu, că-cî acesta și întindea scutul și flagellulu pre pămîntu, și cerea ca se le accoporiă amîndoué cu bani; cându-și împlântă lancia în pămîntu, dehea se o înveléscă pîno susu cu vestiminte de metasse, militariloru dehea se le împle mâna dréptă cu auru, și cea stângă cu argintu *), a. R. 1462 (p. Chr. 709).

*) Suidas Ecloge. hist. de rebus byzant.p. 38.

Neastemperatul Justinianu voindu se și resbune asupra Chersoniților pentru cursa ce i tinsera acestia cându ellu se află în essiliu, plecâ în anulul R. 1463 (p. Chr. 710), în contra lorū, coprinse cetatea, fripse de vii pre nobili; și înneacă la 87,000 de copii. Chersoniții înterrîtați prin acestă crudelitate allergară la Cazari, și cu ajutoriulū acestora prochiămară imperatoriū pre Filippicū din Pergamū. Filippicū adjuatū de o armată de barbari luă Constantinopolia, tăiă pre Justinianū II, și trâmise capulū lui prin tôte cetățile ca se lū vadă și se se încredințiede despre perirea lui, a. R. 1464 (p. Chr. 711). Așià se finì nefericitulū Justinianū II în etate de 42 de anni, și cu dînsulū dîmpreună se stîNSE familia lui Eracliū, care domnisse la Constantinopoli unū centenniū întregū.

V.

Filippicu. Anastasiu II. Teodosiu III.

Filippicū încă nu avū domniă neturburată: din afară se scullară Arabii și luară Mysia cea din Asia, Bulgarii încurseră pîno la Constantinopoli și făcură înfricoșiate stricățiuni; din întru se încurcă ellū însuși în eresile monoteiților, din care causă perdū și tronulū în anulul allū doillé, redicându-se imperatoriū Anastasiū II, care lū lipsi de vederea ochilorū. Dară nici Anastasiū nu o duse mai multū de trei anni; ellū fu destronatū de Teodosiū III, pre care lū prochiāmă imperatoriū armata de la Rodu, după ce uccise pre ducele Joanne. Suptū aceste scâmbări de tronū inimicii din afară, Arabii din Asia, și Bulgarii

din Europa căstigară totu mai multu terrenu. In fine Teodosiu III încheiă unu legămîntu cu Bulgariu, suptu condițiunile: ca Meleonulu Traciei se formeđie marginea între amêndoue statele, fugariu se se întorcă înapoi de fiă-care parte, commerciu se se fiă liberu, dară împeratoriulu se dea domnului Bulgariloru pre totu annulu vestiminte și pei roșie în prețiu de 50 de libre de auru.

Arabii bătură și luară Pergamulu, și suptu conducerea lui Mardasan veniră și împressurara Constantinopolia. In aceste împregiurări fatali, flacculu împeratoriu desperă de a mai puté purtă sceptrulă și apperă imperiulu, ellu se lăssă de bună voiă și se căllugări dimpreună cu fiu-seu, apoi trecu la Efesu și și finu vietiă. In loculă lui se puse împeratoriu Leone III din Isauriă, și dede începutulu unei noue dinastie, a. R. 1470 (p. Chr. 717).

VI.

Leone III Isauriculu.

Leone III îndată ce se investi cu demnitatea imperiale, redică armele asupra Arabiloru pre apă și pre uscatu, arse mulțime de navu sau le cofundă în mare, și i constrînse se despressure Constantinopolia. Arabii după o încercare deșertă de doi anni de dil-le, se retrasseră de la Constantinopoli, și și întorseră armele asupra Bulgariloru și a Româniloru celloru uniți cu dînșii, înse neci din partea acesta nu fură mai fericiți, ei perdură 22,000 de ómenî, în fine desperați de a se mai puté ținé, se suiră în navu și

plecară cōtră Asia; o fortună ce se redicâ pre mare, în necă fōrte mulți dintre dînșii, așîă încătū nu numai ómeni, ci și natura se părea a se fi conjuratū în contra lorū. a. R. 1471 (p. Chr. 718). Imperatoriul Leone III, victoriū allū Arabilorū, trăi în bună înțelegere cu Bulgariī, dară în disputele pentru venerarea icónelorū se dechiâră în contra acestora, și căpetâ numele de Iconomachū, persesutâ pre facțiunea contrariă și turburâ ellū însuși pacea imperiului.

La anulū R. 1480 (p. Chr. 727) murī Terbeliū domnulū Bulgarilorū, după ce condussesse acéstă națiune 44 de anni, și lăssâ în loculū seu pre Carmesiū, care domni de aci înainte 33 de anni, și nu făcū mai puçinâ stricățiune imperiului bizantinū de câtū predecesorii sei.

Leone III încă murī la anulū R. 1494 (p. Chr. 741) și lăssâ de successoriū pre fiiū-seu Constantinū V, cu supranumele Copronumū, (fiindū că spurcasse baptisteriulū cândū se bāptezâ.)

VII.

Constantinu V. Coponumu.

Inceputulū domniei lui Constantinū V se turburâ prin Artabastū capulū veneratorilorū de icóne, care în fine se desarmâ și perdū vederea ochilorū, ellū împreună cu fiiī sei. Spre a întări imperiulū, Constantinū edificâ cetăți prin Tracia și le impopurâ ou Surī și cu Armenī addusși din Asia. Cândū Bulgariī vedură acestea, trāmiseră la dînșulū ca se cēră nouū tuibutū, apoi vedîndū că cererea lorū se des-

prețuesce și deputații se batjocuresc, plecară cu o putere bine armată asupra Constantinopoli și adjunseră pîno la murulă cellă lungă dinaintea cetății, și după ce predară și ucciseră mulțime de ómení, se întórseră a casă; ducêndu în servitute unū numerū fórte mare. a. R. 1508 (p. Chr. 755). Inse în anulū ce urmâ, imperătoriulū înarmâ o flotă de 500 de naví, și pre uscatū pase în miscare o putere asemine de mare, și plecâ în contra Bulgarilorū. Flo-ta pre marea négră adjunse pîno la Dunăriă, și de acollo începū a predà ținuturile Bulgarilorū și a prinde pre locuitorí. La Marcelle imperătoriulū însuși attăcâ óstea barbarilorū, și bătêndu-se cu multă valențíă, uccise unū mare numărū dintre dînșí, și pre ceilalți îi fugări în tóte pârțile. Bulgarií vedîndū acéstă perdere, a lorū, trâmiseră la imperatoriulū spre a cere pace, dândū pre fii lorū ostaticí. Dară pacea acéstă abià ținū trei anni de ȓille, și imperatoriulū Constantinū V dechiărâ éráșí resbellū Bulgariilorū. Acestia întêmpinară armata imperiale la curmătura Emului, și făcură unū mare măcellū într'insa; între alții cădură patriciulū Leone ducele legiunilorū din Tracia, și Leone prefectulū tabellarilorū. Bulgarií le luară armele, érá militarií imperialí se întórseră rușinați la Constantinopoli, a. R. 1512 (p. Chr. 759).

VIII.

Tellesinu. Sabinu. Paganu.

După acéstă victoriă Cormesiū de abià mai trăi unū annū de ȓille; Bulgarií se revoltară și ucciseră pre

domnii lor, și redicară duce pre Tellesin. Sclovanii trecură la imperatoriul de cōtră care se asșediară în Artana. Constantin înarmă o flectă de 2000 de vase și o trâmise pre marea négră, érá ellū plecâ cu legiunile în Tracia. Tellesin audînd că imperatoriul s'a preparat a veni în contra lui pre mare și pre uscat, chiâmă într'adjutoriū pre națiunile vecine, și armă 20,000 de ómeni, și'î dispuse prin locurile întărite. ellū însuși se închise într'o fortărățiă; érá în 30 Juniū esși cu tóte ostile ce avea într'adjutoriū și purcesse asupra Anchialului unde se asșediasse imperatoriul. Acollo se încinse o bătăliă cruntă de amîndóue părțile pîno cândū se plecâ óstea lui Tellesin, și ellū însuși luâ fuga. Bătăliă ținū de la cincî óre pîno séra, și picară mulți Bulgari, mulți se prinseră, érá alții trecură de bună voia lor la imperatoriul. Constantin întrâ cu triumfū în Constantinopoli, ducendū înaintea sa pre Bulgarii legați, pre cari apoi i scósse din'aintea porții de aur, și acollo i dederă pre mânil cetățianilor de le tăiară capetele. a. R. 1516 (p. Chr. 763). După acéstă întemplanre tristă pentru dînșii, Bulgari se revoltară încontra lui Tellesin, și lū ucciseră împreună cu toți ministrii lui, și redicară sie-și duce pre Sabin, generele lui Cormesiū, (românū precum se vede din numele lui). Acesta îndată trâmise nunții de pace la imperatoriul, înse Bulgari simțind lucrul se rescullară asupra lui. Sabin fugi la Mesembria, și de acollo se dusse la Constantinopoli, érá Bulgari redicară domnū pre Paganū (assémine nume românū), Acesta încă voi se facă pace cu imperatoriul, și spre mai de aprópe întellegere cerū se í dea securitate pentru ca se pótă

veni se vorbescă în persoană cu dînsul. După ce se primî propunerea și i se dede securitate, Paganî cu ministrii sei se dusse la imperatoriul. Constantinî i primî ședîndu pre tronû cu Sabinû lîngă dînsul, și le îpută reutatea cu care tractară pre Sabinû, înse apoi făcû pace dolósă cu dînșii; érá pre ascunsû trâmise de prinseră pre Severû ducele Sclovanilorû care făcusse multe rellé în Tracia, assémine prinseră și pre Cristinû (totû nume române), căruia puse de î tăiară mînilé și pițiórele, apoi lû dede pre mînilé medicilorû ca se cercetedie organismulû omenescû, și după aceea lû arse. După aceste scene urrite, imperatoriul essî pre nesimțite din Constantinopoli, înaintâ iute prin Tracia, trecû prin curmăturéle Emului, fiindû că Bulgariî nu érá preparați la bătălia din cauza păcei cellei dolóse, și petrunse pîno la Zite, arse curțile, și se întórse éráși a casă, fôrá altû resultatû*). a. R. 1518 (p. Chr. 765). Inse în anulû ce urmâ plecâ cu o mai mare putere pre apă și pre uscatû, și veni la Anchialû. Bulgariî surprinși se rugară de pace; dară pîno încâ nu se încheiâ pacea, se redicâ o furtună despre médiã-nópte, și înne câ tótă flota imperiale. Constantinû consternatû de aeéstă sórte adversă, se întórse la reședinția sa fôrá de nici unû resultatû.

*) Historia Miscellanea libro 22.

Constantinu V în lupta cu Tellericu.

In anul R. 1523 (p. Chr. 770) muri Paganu domnulu Bulgariloru si allu Româniloru, în allu căruia locu se allesse Tellericu. Constantinu nu perdù curagiulu prin calamitățile anniloru trecuți, ellu făcù și mai mari preparative asupra Bulgariloru, și în anul R. 1527 (p. Chr. 774) plecâ cu o flotă de 2000 de vase pre marea négră, cu scopu de a merge pîno la Dunăriă și de a atacă pre Bulgari de la spate, érá armata căllariă o trămise la curmătorele Emului, ca de acollo se irrumpă în Bulgaria, și cu modul acesta se i strîmtoreție și se i bată de dóue părți. Inse după ce adjunse cu flota pîno la Odessu, începù a cugetă mai seriosu asupra urmârilor ce póte avé acéstă înterprindere, și voiă se se întórcă éráși înapoi. Bulgariu din partea loru temendu-se de armele imperiali, trămiseră la dînsulu nunții de pace. Constantinu se bucură de ocasiune și încheiă tractatù de pace în scrissu; se făcù jurămîntu de amîndóue părțile că nu voru mai turburà unii pre alții, și nu se voru mai scullà unii asupra altora. După acésta, Constantinu se întórse a casă, érá pre căllari i asșediă în cetățile din Tracia celle făcute de dînsulu. In luna lui Octombre veni scire imperatoriului că Tellericu se prepară ca se trămittă 12,000 de ómeni, suptu conducerea unui boiariu, se prede Bersiția și pre locuitoru se i prinđiă și se i ducă în Bulgaria. Chiară atunci venisseră și nunții bulgari la Constantinopoli. Imperatoriulu i primi

fără se arrete ver-unu semnă de nemulțămire, înse dispuse tóte celle necessarie pentru resbellă, prefăcându-se că are intențiune de a merge încontra Arabilor, apoi demise pre nunții, și după ce se depărtară acestia, strînse la 80.000 de armați, plecâ în contra Bulgarilor și adjungându pîno la loculă ce se chiamă Liteoria, attacă pre nepreveđute pre aceia cari eră trâmisi asupra Bersiției, îi frecă, prinse pre mai mulți, érá pre ceilalți îi fugări, și se întorse a casă cu mare pradă și cu mulțime de captivi. In anulă R. 1528 (p. Chr. 775), încercă Constantină altă expedițiune pre apă în contra Bulgarilor, îmbărcându la 12,000 de callari, înse și de acéstă dată avu fortuna încontra sa, navile se stricară, mulțime de militari se înneacă, și imperatoriulă se vedu nevoitū a se întorce a casă. Tellericū observându că imperatoriulă are mulți spioni între Bulgari, și că printr'înșii i se descoperu tóte planurile lui, se prefăcū că ar voi se lasse domnia și se fugă la Constantinopoli, ellū scrisse la imperatoriulă cerëndū ca se i dea securitate, și se lū însciințieđie pre cine are amici între Bulgari, ca încredîndu-se acestora se trecă cu dinșii la imperatoriū. Constantinū căđū în cursă, și i trâmise numele tutorū partisanilorū lui. Tellericū îndată ce i cunnoscū, i uccise pre toți. Constantinū de superare și smulse pêrulă, și murì în 13 Septembre a. R. 1528 (p. Chr. 775) în etate de 56 de annī, după ce domnisse 34 de anī, lăssându de successoriū în imperiū pre fiu-seu Leone IV.

X.

Irena imperatoressa.

Tellericū domnulū Bulgarilorū după ce încercas-
 se în deșertū se și câștîge favoarea poporului prin uc-
 ciderea celor ce ținea cu Bizantinii, fu constrînsū
 în fine a părăsi domnia și a fugi la Constantinopoli.
 Leone lū primī cu bucuriă, lū băt看zâ și lū făcū pa-
 triciū, și i dede în casătoria pre véra imperatoressei
 Irenei (a. R. 1530; p. Chr. 777). In loculū lui, Bul-
 garii alleseră pre Cardamū, care domni preste țerri-
 le și popórele de la Dunăriă treideci de anni. Im-
 peratoriulū Leone IV din contră abiă domni cinci
 anni, și murī in 8 Septembre (a. R. 1533; p. Chr.
 780), lăssandū unū fiiū cu numele Constantinū VI,
 în etate de 10 anni, suptū epitropia soției selle im-
 peratoressei Irenei. Frații lui Leone cari pretindea
 la imperiū, se desarmară de cōtră Irena, dară Ara-
 biī cari încă redicasseră armele, îi vîndură pacea pre
 aurū. Spre împăcarea cerțilorū religióse, imperato-
 ressea strînse allū doilé sinodū la Nicea, care între
 sinódele ecumenice figurédiă în loculū allū șeptelé, și
 escommunică pre iconoclastī (stricătoria de icóne). La
 acestū sinodū luă parte și Ursū episcopulū Abritului
 din Moesia inferióre, sau allū Romanilorū din țerrile
 de la Dunăriă, Romanū de viție ellū însuși, precumū
 se vede din numele lui. Prin cerțile religióse asu-
 pra venerării icónelorū, cari începuseră la Constan-
 tinopoli de pre timpulū lui Eracliū, și produsseră a-
 tâta versare de sânge între crestini, se stricare fórte
 multe picture, și artea pătimi o perdere însemnată.

ea cădu cu totul de atunci încóce în părțile resă-ritului. Pîno cându Constantinū VI fu încă mino-renne, și ținu frênele guvernului mumă sa Irena, nu se turburâ pacea între Bulgari și Bizantini, dară la anulū R. 1543 (p. Chr. 790) Constantinū adjungēndū la etatea de 20 de anni, luâ însuși guvernulū în mîni și depărtâ pre mumă sa de la affacerile statului, și în dată dechiârâ resbellū Bulgarilorū.

XI.

Constantinu VI imp. si Cardamu.

Cardamū domnulū Bulgarilorū auđindū de veni-rea imperialilorū, strînse ostile selle și la Probatū le esși înainte; cōtră séră se începū bătalia între amîn-doue armatele: Bulgariī învinsēră, érá imperialiī perdură ânima, și nóptea se retrasseră. Acestū re-sultatū reū cu tóte acestea nu smulse speranția lui Constantinū, în allū doilé annū ellū făcū mai mari preparature, purcesse la Marcelle și repară întăriturele acestei cetăți, de unde speră se directeđie operațiu-nile. Acollo i esși înainte Cardamū cu tótă puterea sa, și și asșeđiâ castrele. Imperatoriulū cellū super-stițiosū luasse cu sene pre unū predicētoriū, anume Pancrafiū; acesta i disse se attace pre inimiți, că va învinge de securū. Constantinū commandâ la bă-taliā: se încinse o luptă fōră planū și fōră ordine, Bizantiniī perdură pre magistrulū Michael Lachano-dracone, pre patriciulū Barda, pre protospătariulū Stefanū, pre pretoriī Niceta și Teognostū, și fōrte mare mulțime de militari. Acollo peri și predicēto-

riulă Pancrațiu. Érá Bulgariă pusesă mâna pre tóte sarcinele armatei imperiale, chiară și pre scullele de curte cu mulțime de bani, și pre ună mare numără de cai, a. R. 1544 (p. Chr. 791). După cinci anni de la acéstă catastrofă, Cardamă trămise la imperatoriulă se cêră celle ce i promisesse în anni trecută, ammenințândă că altrămintă va întră cu óste în Tracia și va stricà totă pîno la pórtă de aură. Constantină i tãmise stercă de callă într'ună sãculețiu, dicëndă: ce promissiuni am judecată a se cuvenă ție, ți am trãmissă, înse fiindă că estă betrãnu, nu voiă ca tu se te fatigă pîno la pórtă de aură, ci voiă merge însumă la Marcelle, și acolo putemă se ne întelnimă. Apoi strîngendă armata cea dincollo de mare, esși din Constantinopoli și se dusse la Bersiția. Cardamă încă inăintă pîno la pădurea Arboveva, și temëndu-se de a merge mai departe, stationă acolo. Imperatoriulă din contră auđindă că acela nu se miscă din pădure, purcesse însuși într'acollo, și după ce se apropiă, illă provocă la luptă. Cardamă nu cutediă a esși, ci se întorse fugindă la alle selle. După acéstă întîmplare, Constantină chiară cândă se credea destullă de întemeiată pre tronulă seă, perdū imperiulă prin intrigile mumei selle, imperãtoressei Irenei, care pentru ca se póta domni singură, scóssé ochii fiului seă, a. R. 1550 (p. Chr. 797).

XII.

Carlu cellu mare imperatoriulu appusului.

Pre timpurile acestea în părțile appusului începuse a căde puterea Merovingiloră, regiloră frãncesci, prin preponderanția maiordomiloră, cari sciură prin

influența lor cea mare se tragă totă administrațiunea la sene, și în fine se se suiă ei pre tron. Carlū Martellū dede începutulū dinastiei Carolingilorū, allū căruia fiiū Pipinū ocupă tronulū Franciei. Carlū fiulū acestuia bătū pre Desideriū, cellū din urmă, rege alū Longobarđilorū, și luă titlulū de rege allū Italiei, bătū pre Wittekind regele Sassonilorū, supuse Germania și întrodusse creștinismulū într'însa, bătū pre Arabiī carī coprinsesseră Ispania, bătū pre Tasilon ducele Bavariei, și adausse la regatulū seū acestă țerra, bătū pre Avariī de la Dunăria de miđlocū și întemeiă marca Austriei prin colonizare cu Germani. In anulū R. 1553 (p. Chr. 800), fiindū chiămatū de ponteficele Leone III încontra unei partite republicane, merse la Roma, și după ce restabilī pacea căpetă de la acesta, în ȃina naseriū lui Christū, corona și titlulū de imperatoriū allū Romanilorū. In anulū R. 1555 (p. Chr. 802), voindū ca se unescă imperiulū appusului cu allū resăritului, cercă se se căsătorescă cu imperătoréssa Irena; înselucrulū se împedecă prin Aetiū care âmblă cu planulū se tacă imperatoriū la Constantinopoli pre frate-seu Leone. Dară necī Aetiū nu și adjunse scopulū, fiindū că partea cea mai mare allesse imperatoriū pre Niceforū I, care pentru ca se pótă domni mai securū, essiliă pre Irena la insula Lesbului unde și murī nefericita imperătoréssa în scurtū timpū. — Cardamū domnulū Bulgarilorū încă murī în anulū R. 1560 (p. Chr. 807), și în loculū lui urmă Crumū.